

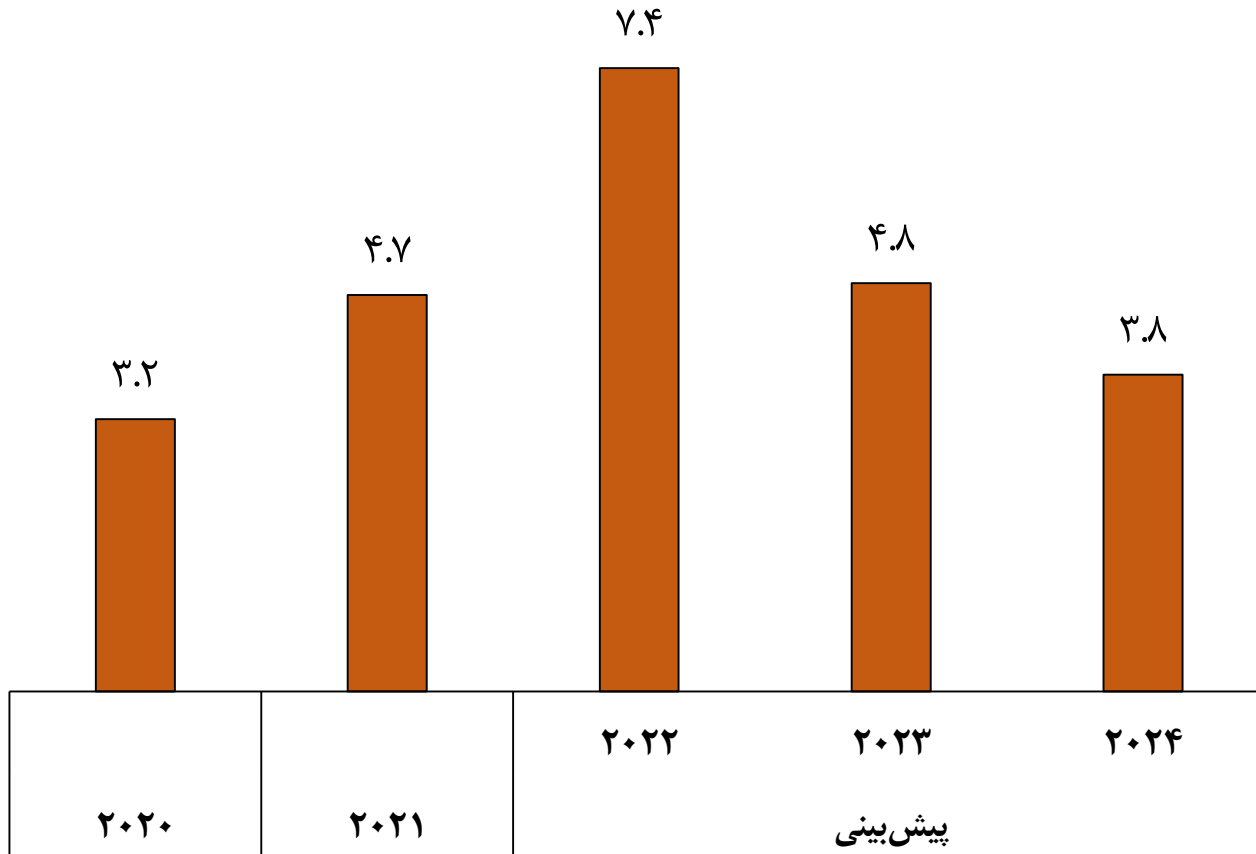

روند و چشم انداز قیمت کالاهای اساسی ۲۰۲۰-۲۴

- با تهاجم روسیه به اوکراین، اقتصاد جهان با کسادى مواجه، و بازار کالاهای اساسی دچار اختلال شد و با کاهش عرضه و اعمال محدودیت‌های صادرات، بهای اکثر کالاها افزایش یافت که در راس همه آنها حامل‌های انرژی نفت خام و گاز طبیعی قرار داشتند.
- بسیاری از اقلام اساسی نقش کالای واسطه‌ای را در تولید محصولات صنعتی دارند و از این منظر روند تغییرات قیمتی و چشم‌انداز آن، بر برنامه‌ریزی تولید و تجارت بنگاه‌ها اثرگذار است. همچنین برخی از اقلام اساسی کشاورزی جزو نهاده‌های تولید محصولات زراعی و دامی و یا محصول نهایی برای مصرف‌کننده محسوب می‌شوند و اطلاع از چشم‌انداز تغییرات قیمتی آنها در تعیین اهداف تولید، واردات کالاهای استراتژیک و همچنین صادرات مهم است.
- در این گزارش با استفاده از داده‌های صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی، روند تغییرات تورم و میانگین قیمت کالاهای اساسی طی سال‌های ۲۰۲۰ الی ۲۰۲۱ به همراه چشم‌انداز آن در بازه سال‌های ۲۰۲۲ الی ۲۰۲۴ ارائه شده است.

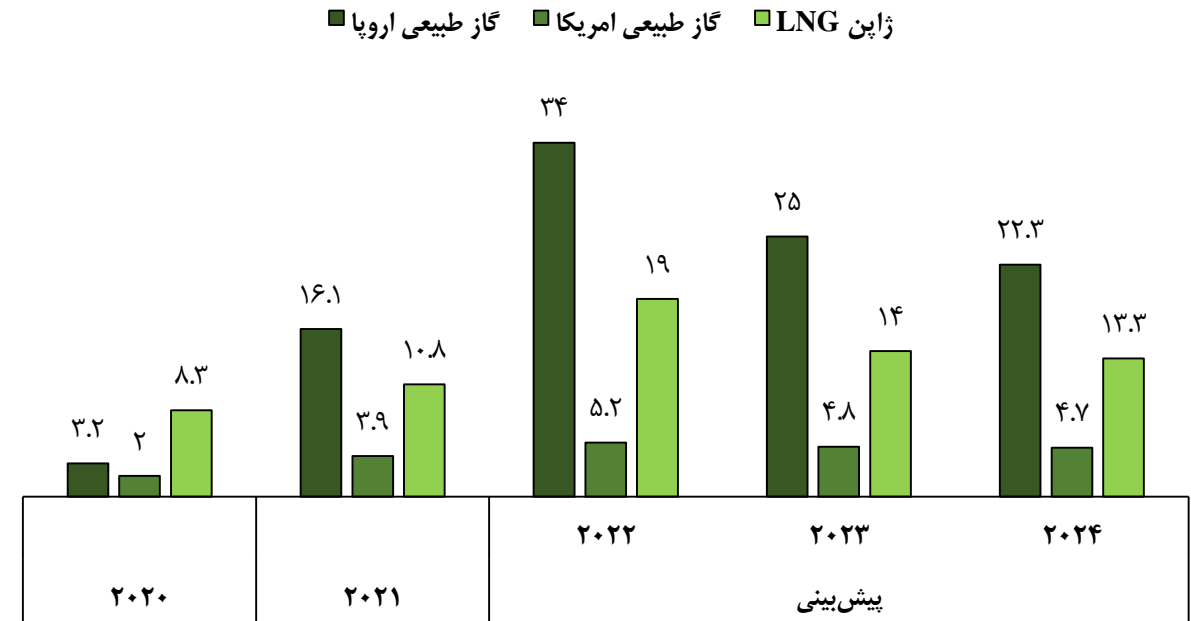
چشم‌انداز تورم - درصد

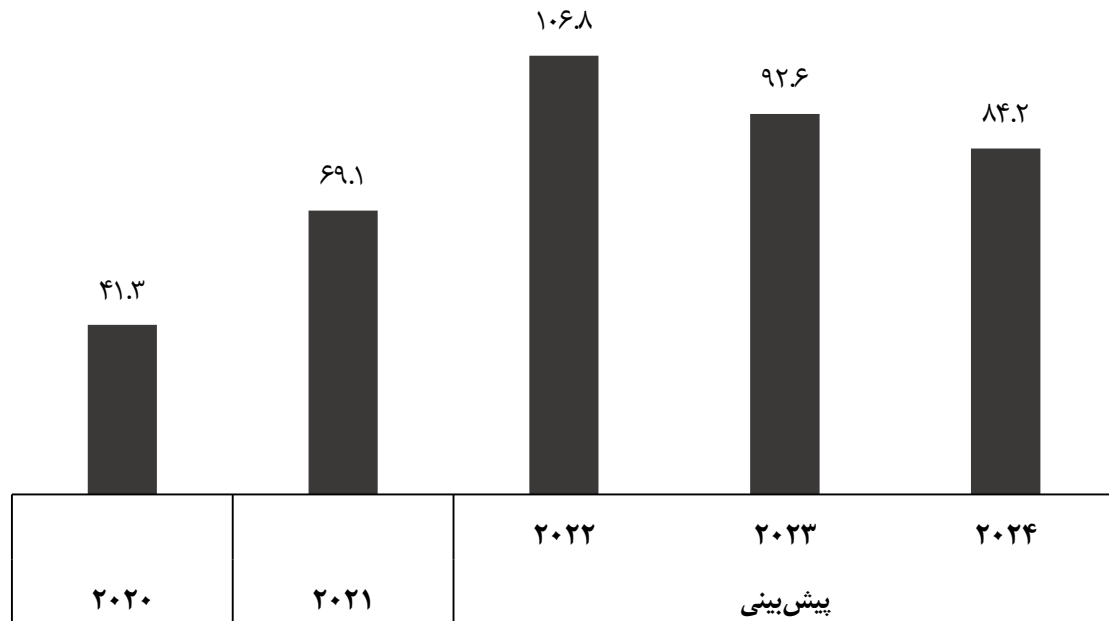
- پیش‌بینی می‌شود نرخ تورم جهان در سال ۲۰۲۲ به ۷.۴ درصد برسد که بعد از سال ۱۹۹۶ با نرخ تورم ۹.۳ درصد، بالاترین نرخ تورم طی ۲۵ سال گذشته محسوب می‌شود.
- نرخ تورم برای اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۲۲ کمتر از میانگین تورم جهان و حدود ۵.۷ درصد و برای اقتصادهای در حال توسعه و بازارهای نوظهور بالاتر از میانگین جهان و حدود ۸.۷ درصد پیش‌بینی شده است.
- انتظار می‌رود با تضعیف بحران‌ها، افزایش عرضه و تعدیل تقاضا، از سرعت افزایش قیمت‌ها در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ کاسته شده و نرخ تورم در جهان به ترتیب به ۴.۸ درصد و ۳.۸ درصد در سال‌های مزبور کاهش یابد که تقریباً مشابه تورم سال ۲۰۱۹ است.

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / گاز طبیعی - دلار به ازای هر میلیون BTU

■ گاز طبیعی آمریکا ■ گاز طبیعی اروپا ■ ژاپن LNG

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / نفت خام - دلار در هر بشکه

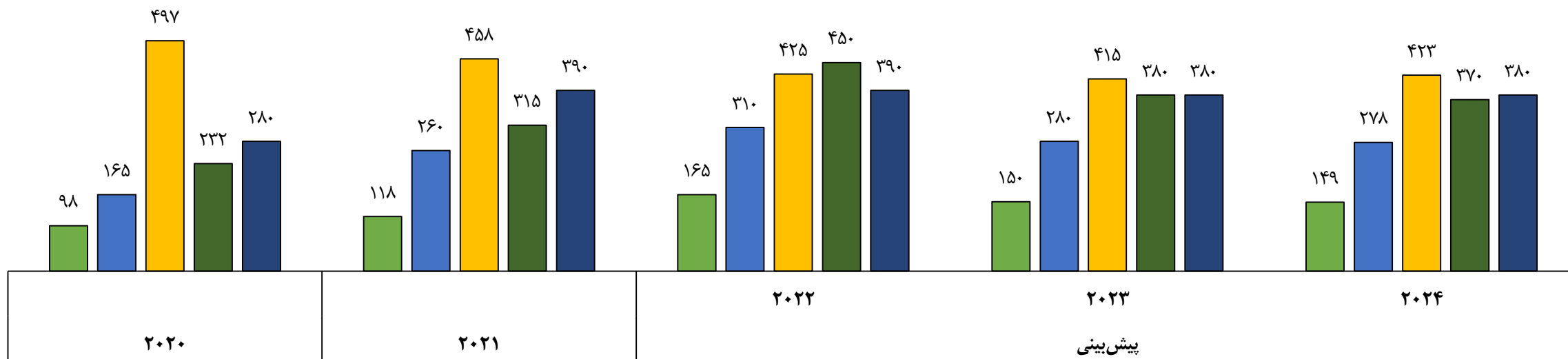
- با تهاجم روسیه به اوکراین، بازار کالاهای اساسی دچار اختلال شد و بهای انرژی نیز به شدت افزایش یافت. صندوق بین‌المللی پول میانگین بهای نفت خام در بازارهای جهانی را برای سال ۲۰۲۲ حدود ۱۰۷ دلار در هر بشکه پیش‌بینی کرده که اگرچه طی دو سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ روند نزولی خواهد داشت ولی ارقام همچنان در سطحی بالاتر از سال ۲۰۲۱ قرار خواهند گرفت.
- به دلیل اختلال در تامین گاز طبیعی موردنیاز اروپا از طریق کشور روسیه، پیش‌بینی شده است که بهای گاز طبیعی اروپا که در سال ۲۰۲۱ به ۱۶ دلار در هر میلیون BTU رسیده بود، در سال ۲۰۲۲ با بیش از ۱۱۰ درصد افزایش به ۳۴ دلار به ازای هر میلیون BTU برسد. اتفاق مزبور برای گاز طبیعی آمریکا هم البته با ۳۳ درصد افزایش، رخ خواهد داد. بهای گاز طبیعی مایع شده (LNG) نیز افزایش حدود ۷۶ درصدی را در سال ۲۰۲۲ خواهد داشت. با کاسته شدن از شدت بحران‌ها، کاهش نگرانی‌ها و یافتن منابع جایگزین برای تامین انرژی، بهای گاز طبیعی طی سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت ولی همچنان بالاتر از ارقام سال ۲۰۲۱ خواهد بود.

غلات و شکر

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / غلات و شکر - دلار در هر تن

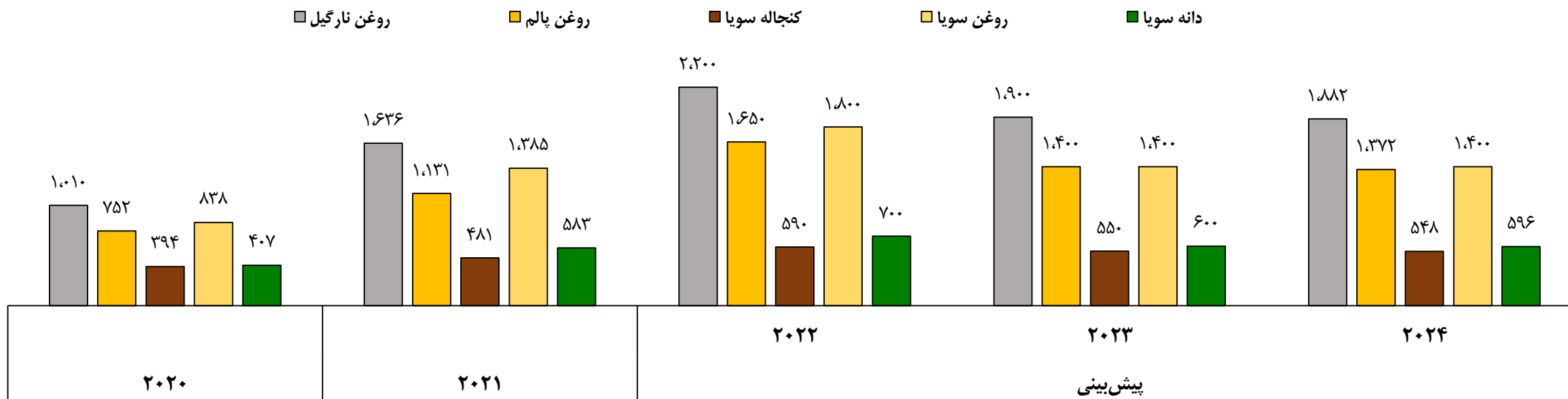
شکر ■ گندم سخت امریکایی ■ برنج تایلندی ■ ذرت ■ جو

- کشورهای روسیه و اوکراین جزو عرضه و صادرکنندگان مهم برخی از کالاهای کشاورزی اساسی در جهان هستند و جنگ اخیر موجب شد تا به دلیل ایجاد اختلال در سمت عرضه توام با برقراری برخی محدودیت‌های صادراتی، بهای کالاهای مزبور با افزایش قابل توجهی مواجه شود. پیش‌بینی می‌شود بهای جهانی محصولات کشاورزی جو، ذرت و گندم در سال ۲۰۲۲ به ترتیب با افزایش ۴۰، ۱۹ و ۴۳ درصدی مواجه شوند و در مقابل بهای برنج تایلندی روند کاهشی خود را ادامه داده و با افت ۷ درصدی در سال ۲۰۲۲ به ۴۲۵ دلار در هر تن برسد.
- در سال ۲۰۲۱ بهای شکر با ۳۹ درصد افزایش به ۳۹۰ دلار در هر تن رسید که پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۲ در همان سطح باقی بماند و در سال ۲۰۲۳ با افت ۲.۵ درصدی به ۳۸۰ دلار در هر تن برسد که حدود ۱۰۰ دلار در هر تن بالاتر از رقم مشابه در سال ۲۰۲۰ خواهد بود.

روغن خام و کنجاله

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / روغن خام - دلار در هر تن

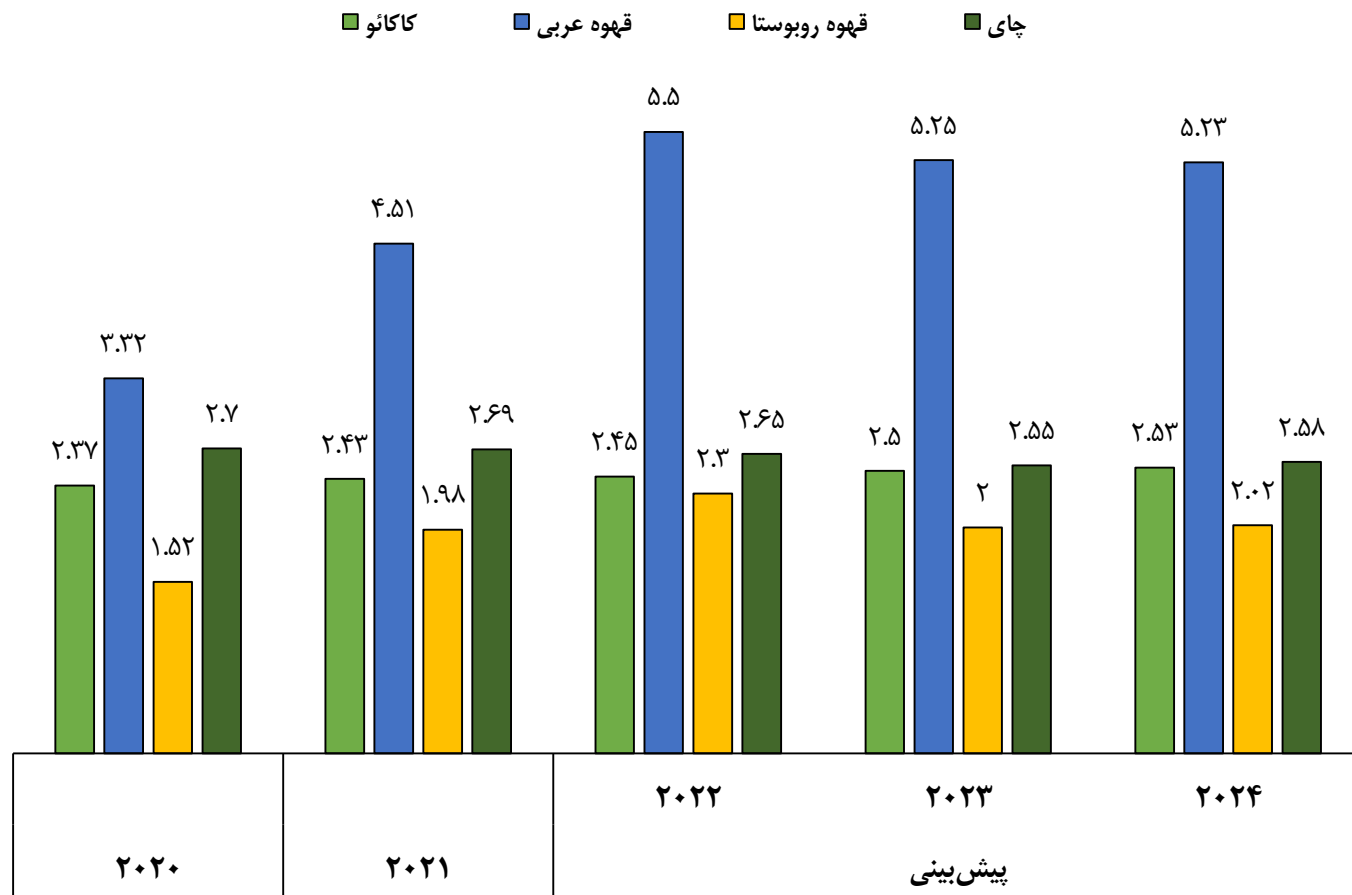

اختلال ناشی شده از عرضه محصولات کشاورزی به ویژه روغن‌های خام خوراکی، موجب شده تا بهای این گروه کالاها به واسطه کاهش عرضه و یا صادرات و یا اثرات جایگزینی برخی روغن‌های خام، افزایش قابل توجهی داشته باشند. در سال ۲۰۲۱ با مهار نسبی همه‌گیری کرونا و برگشت رونق به اقتصاد جهان، تقاضا برای برخی کالاهای اساسی کشاورزی افزایش یافت و بهای اکثر اقلام عمده از جمله دانه روغنی، روغن خام و کنجاله افزایش یافت. تهاجم روسیه به اوکراین موجب شد که عامل کاهش عرضه نقش مسلط را در رشد قیمت ایفا کند و ازین منشا شاهد افزایش مجدد بهای روغن‌های خام باشیم.

انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۲ میزان افزایش قیمت برای روغن نارگیل حدود ۳۴ درصد، برای روغن پالم حدود ۴۶ درصد، برای روغن سویا حدود ۳۰ درصد، برای کنجاله سویا حدود ۲۳ درصد و برای دانه سویا نیز حدود ۲۰ درصد باشد که با توجه به افزایش قیمت‌ها در سال ۲۰۲۱، سطوح قیمت این کالاها در سال ۲۰۲۲ تقریباً به دو برابر ارقام سال ۲۰۲۰ خواهند رسید. طی سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ نیز با وجود انتظار افت قیمت انواع روغن خام و محصولات دیگر زنجیره تولید آن، پیش‌بینی می‌شود همچنان سطح قیمت‌ها بالاتر از سال ۲۰۲۰ باقی بمانند.

نوشیدنی‌ها

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / مورد استفاده در نوشیدنی و سایر - دلار در هر کیلوگرم

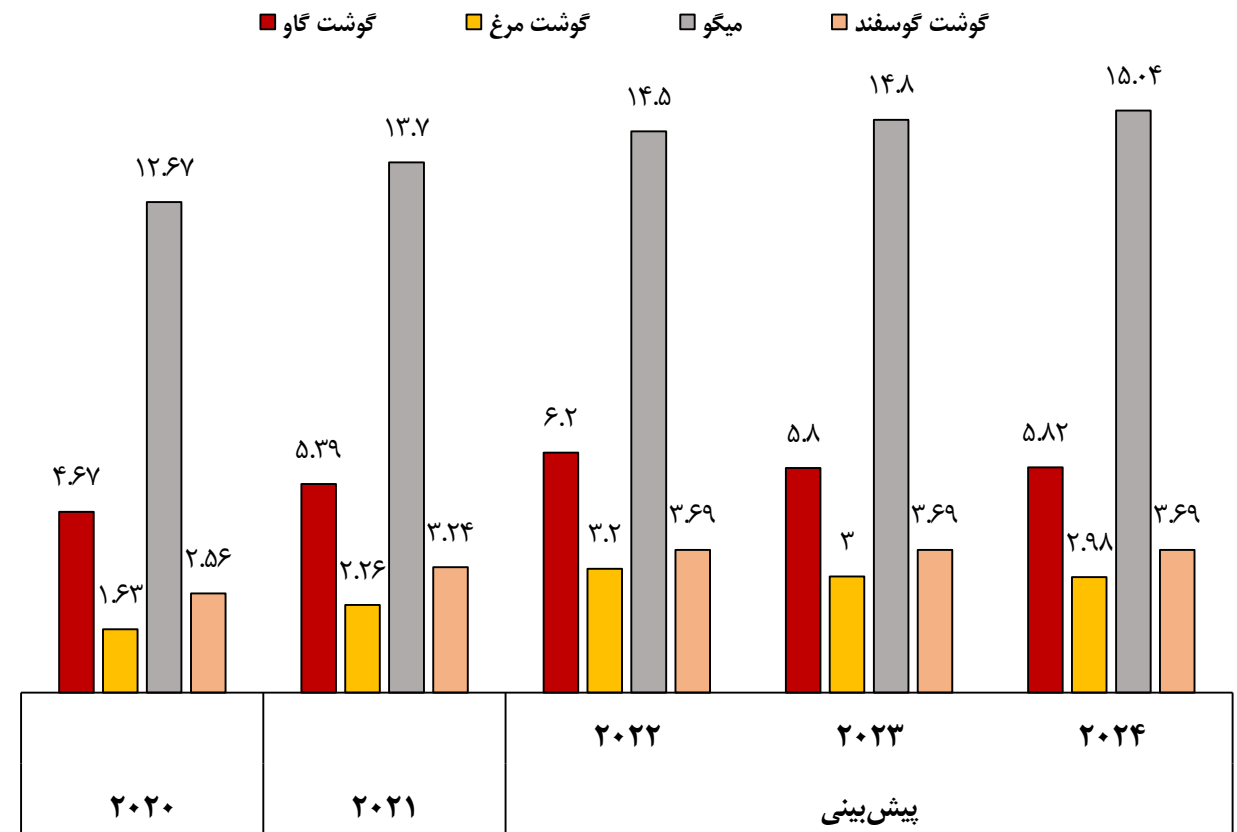

- مشابه سایر محصولات کشاورزی، بهای اکثر محصولات نوشیدنی (باستثنای چای) هم در سال ۲۰۲۱ با افزایش قیمت در بازارهای جهانی مواجه شد. بیشترین افزایش قیمت در این سال مربوط به رشد حدود ۳۶ درصدی قهوه عربی بود که به ۴.۵ دلار در هر کیلوگرم رسید.

- پیش‌بینی شده است که قیمت کاکائو در سال ۲۰۲۲ افزایش جزئی داشته باشد و روند افزایشی بهای انواع قهوه نیز در سال ۲۰۲۲ با نرخ حدود ۲۲ درصد برای قهوه عربی و ۱۶ درصد برای قهوه روبوستا، ادامه یابد. در مقابل انتظار می‌رود بهای چای با افت جزئی به ۲.۶۵ دلار در هر کیلوگرم برسد.

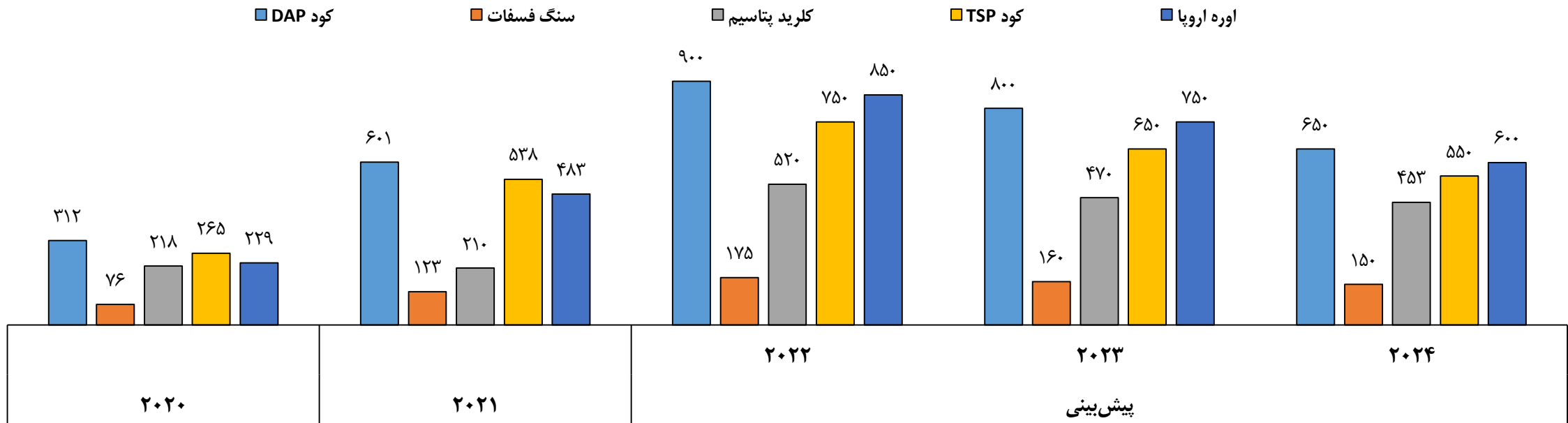
- بهای محصولات منتخب مورد استفاده در تهیه نوشیدنی‌ها در سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت با این حال قیمت‌ها به خصوص برای قهوه به مراتب بالاتر از سطوح قیمتی در سال ۲۰۲۰ باقی خواهد ماند.

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / گوشت - دلار در هر کیلوگرم

- در میان گروه‌های کالایی غذایی، کمترین افزایش در شاخص قیمت در سال ۲۰۲۱ مربوط به گروه گوشت بود که در این سال میانگین قیمت انواع گوشت حدود ۱۲.۸ درصد افزایش یافت. در این سال، در بین اقلام گوشتی، بیشترین افزایش مربوط به بهای گوشت مرغ با ۳۸.۶ درصد بود که انتظار می‌رود مجدداً در سال ۲۰۲۲ نیز حدود ۴۱.۶ درصد افزایش یابد.
- در سال ۲۰۲۰ قیمت گوشت گاو تقریباً ۳ برابر قیمت گوشت مرغ بود که این رقم در سال ۲۰۲۲ با افزایش بیشتر تقاضا برای گوشت مرغ، به ۲ برابر خواهد رسید. نرخ رشد بهای گوشت گاو برای سال ۲۰۲۲ نیز حدود ۱۵ درصد پیش‌بینی شده است.
- بهای گوشت گوسفند تقریباً بین قیمت گوشت گاو و مرغ قرار دارد که بعد از رشد ۲۶.۵ درصدی در سال ۲۰۲۱، انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۲ هم حدود ۱۳.۸ درصد افزایش قیمت داشته باشد.
- میگو در میان منابع پروتئینی با منشا دریایی، قرار دارد که با توجه به میزان کمتر تقاضا برای آن، در سال ۲۰۲۱ فقط حدود ۸ درصد افزایش قیمت داشت و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۲ هم بهای آن حدود ۵.۸ درصد افزایش یابد.

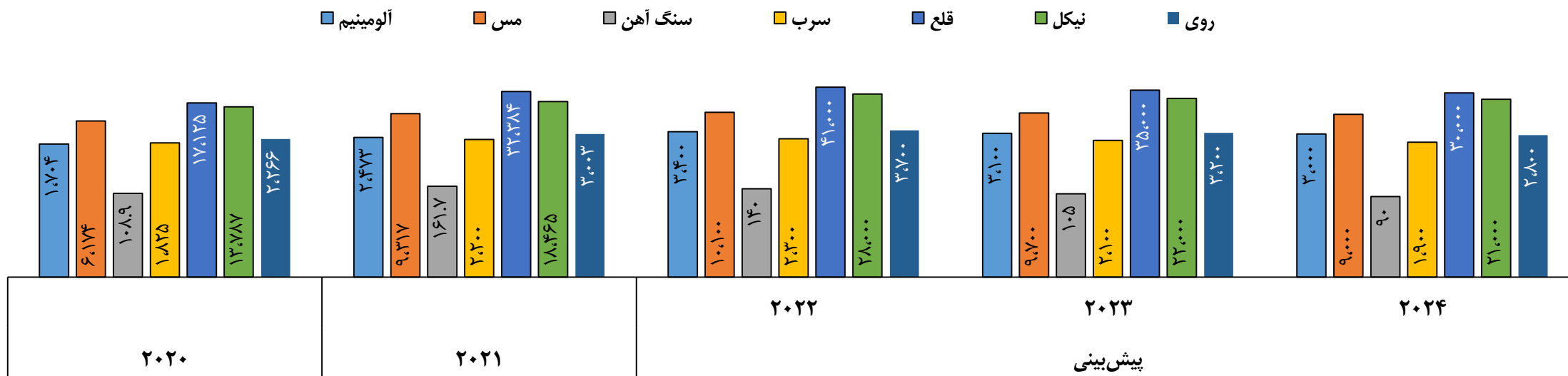
چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / کود - دلار در هر تن

باستثنای کود کلرید پتاسیم، بهای انواع کود در سال ۲۰۲۱ افزایش یافت که بیشترین افزایش در این سال مربوط به بهای کودهای اوره و تریپل سوپر فسفات (TSP)، با رشد حدود ۲.۱ برابری بود. در سال مزبور بهای کود دی‌آمونیم فسفات (DAP) نیز حدود ۹۳ درصد افزایش یافت. با بروز جنگ بین روسیه و اوکراین، به علت اعمال محدودیت برای واردات توسط اروپا (تحریم واردات کود پتاس روسیه) و اختلال در بازار اقلام نهاده‌های کشاورزی، بهای انواع کود به ویژه کود پتاس (کلرید پتاسیم) افزایش قابل توجهی در ماه‌های نخست سال ۲۰۲۲ داشت و پیش‌بینی می‌شود برای کل این سال شاهد افزایش ۲.۵ برابری بهای کود پتاس در بازارهای جهانی باشیم. همچنین انتظار می‌رود بهای کود اوره اروپا هم ۷۶ درصد و بهای کود DAP نیز حدود ۵۰ درصد افزایش یابد.

برای سال‌های آینده یعنی ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ پیش‌بینی شده است که بهای انواع کود کاهش یابد اگرچه افت مزبور موجب رسیدن سطوح قیمتی به سال ۲۰۲۰ و حتی ۲۰۲۱ هم نخواهد شد.

چشم‌انداز بهای کالاهای اساسی / فلزات - دلار در هر تن

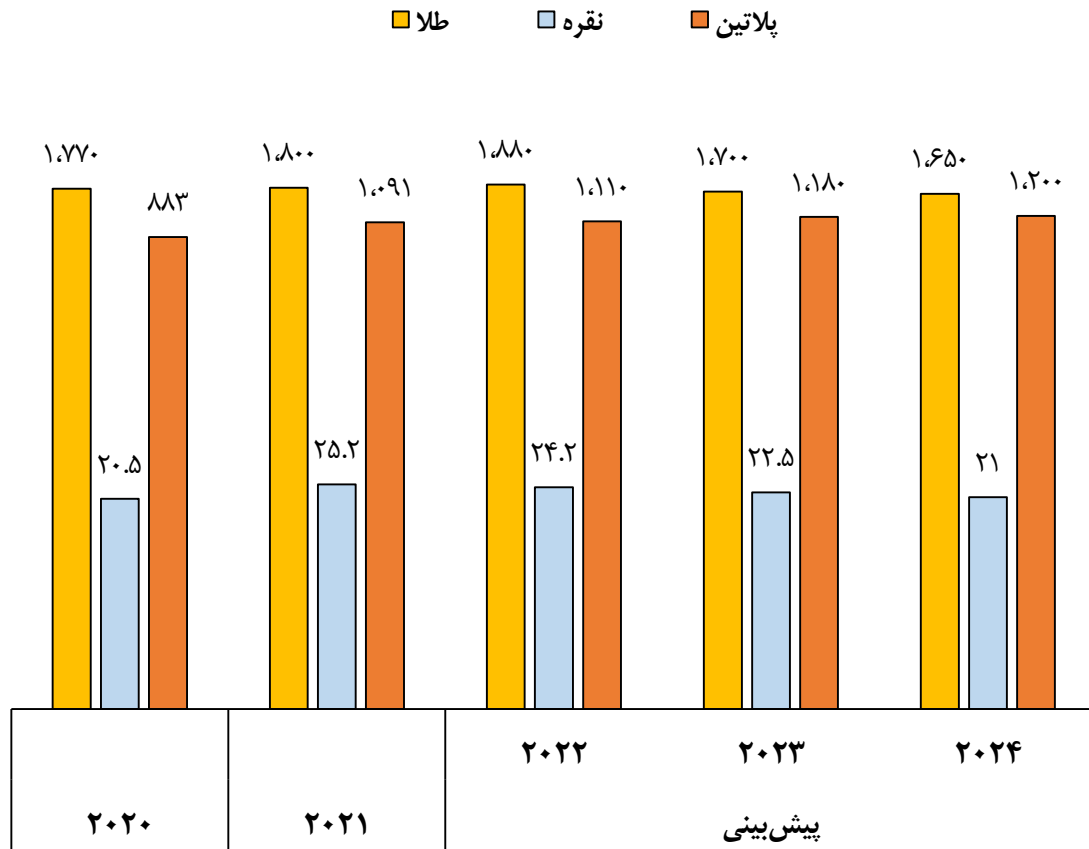
با بهبود شرایط اقتصاد جهان و رونق تولیدات صنعتی در اکثر کشورها در سال ۲۰۲۱، تقاضا برای فلزات افزایش یافت و بهای آنها نیز رشد کرد. در سال مزبور بیشترین افزایش قیمت مربوط به بهای فلز قلع با رشد ۸۹ درصدی بود که پس از آن فلز مس با رشد ۵۱ درصد و آلومینیم با رشد ۴۵ درصدی قرار گرفتند. بهای فلزات سرب و روی نیز در سال ۲۰۲۱ به ترتیب حدود ۲۰.۵ درصد و ۳۲.۵ درصد افزایش یافت و بهای هر تن سنگ آهن با افزایش ۴۸ درصدی به ۱۶۲ دلار در هر تن نزدیک شد.

با مختل شدن زنجیره تامین کالاهای حدواسط در جهان ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین در اوایل سال ۲۰۲۲، بهای اکثر فلزات نیز با افزایش مواجه شد. بااستثنای سنگ آهن، پیش‌بینی می‌شود افزایش بهای فلزات در سال ۲۰۲۲ نیز ادامه یابد و در این سال شاهد افزایش ۴.۵ درصدی (فلز سرب) تا ۵۱.۶ درصدی (فلز نیکل) باشیم. پیش‌بینی شده است که در این سال بهای فلزات مس، آلومینیم و روی نیز به ترتیب حدود ۸.۴ درصد، ۳۷.۴ درصد و ۲۳.۲ درصد افزایش خواهند داشت ولی در مقابل بهای سنگ آهن با افت ۱۳.۴ درصدی به ۱۴۰ دلار در هر تن خواهد رسید.

بااحتمال رفع نگرانی‌ها از جنگ روسیه و اوکراین و برقراری ثبات نسبی، انتظار می‌رود بهای اکثر فلزات اساسی در سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ کاهش یابند اگرچه سطوح قیمتی برای اکثر اقلام (بااستثنای سنگ آهن) همچنان بالاتر از ارقام سال ۲۰۲۰ خواهد بود.

فلزات گران بها

چشم انداز بهای کالاهای اساسی / فلزات گران بها - دلار در هر اونس

معمولا ارتباط مستقیمی میان تغییرات بهای فلزات گران بها به خصوص بهای طلا با وضعیت رونق یا رکود اقتصاد جهانی، تغییر عرضه، نرخ بهره در بانک‌های مرکزی بزرگ از جمله فدرال رزرو، تغییرات شاخص دلار و همچنین وضعیت تغییرات بهای سایر دارایی‌ها در بازارهای مالی جهان وجود دارد. بر حسب برتری هریک از عوامل مزبور، روند بهای طلا می‌تواند نزولی و یا صعودی باشد. افزایش شاخص بهای دلار و انتظار افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو موجب کاهش بهای طلا و در مقابل تقویت احتمال رکود اقتصادی یا بروز بحران‌ها و کاهش سیاست‌های حمایتی باعث افزایش بهای طلا می‌شود. طبق پیش‌بینی بانک جهانی انتظار می‌رود میزان افزایش بهای طلا در بازار جهانی در سال ۲۰۲۲ بعد از رشد ۱.۶ درصدی در سال ۲۰۲۱، حدود ۴.۴ درصد باشد و طی سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ روند قیمت نزولی شده و به ۱۶۵۰ دلار در هر اونس در سال ۲۰۲۴ برسد.

قیمت طلا تقریباً ۷۱ برابر قیمت نقره است و عوامل اثرگذار بر افزایش یا کاهش قیمت نقره تقریباً مشابه طلاست. بهای هر اونس نقره در سال ۲۰۲۱ با حدود ۲۳ درصد افزایش به ۲۵.۲ دلار رسید که انتظار می‌رود برخلاف طلا و به دلیل افزایش عرضه در منطقه امریکای شمالی و جنوبی و اثرگذاری افزایش نرخ بهره فدرال رزرو، در سال ۲۰۲۲ شاهد افت حدود ۴ درصدی بهای آن باشیم. همچنین پیش‌بینی می‌شود روند کاهشی مزبور تا سال ۲۰۲۴ ادامه یافته و در این سال بهای نقره به سطح قیمتی سال ۲۰۲۰ نیز نزدیک شود.

پلاتین همراه با فلزات پالادیوم و رودیوم برای خنثی کردن گازهای خروجی اگزوز در خودروها و همچنین در صنایعی مانند شیشه‌سازی، جواهرات و همچنین به عنوان دارایی استفاده می‌شود. اختلال ایجادشده در تامین پالادیوم و پلاتین از سمت روسیه (به ترتیب با سهم ۴۰ و ۱۰ درصدی از عرضه جهانی) موجب شده که با وجود افزایش عرضه پلاتین، شاهد افزایش قیمت به دلیل افزایش تقاضا برای این فلز باشیم. این اتفاق موجب شده تا پیش‌بینی قیمت آن در سال ۲۰۲۲ با افزایش تقریباً ۲ درصدی و استمرار آن تا سال ۲۰۲۴ و رسیدن به سطح ۱۲۰۰ دلار در هر اونس همراه شود.